Ч. 29 (12.685). Львів, неділя 8. лютого 1931. [illegible] Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

За порозуміння з Індією.

Львів, 6. лютого 1931.

Найважнішою проблемою, яка в останніх роках до живого абсорбує політику Вел. Британії, є справа взаїмновідносин між Англією й Індією. Ці взаїмновідносини переходили вже ріжні фази, а в останніх часах незвичайно загострилися, бо молодо-індійський національний рух зріс за останні десятиліття так, що Англія, вби не втратити найбогатшої своєї провінції примушена робити Індії щоразто нові уступки. Про цю незвичайно актуальну проблему і теперішній стан переговорів між Англією й Індією висказується відомий знавець тих справ, Вікгем Стід, осьтак у закордонній пресі:

Конференція в справі Індії (т. зв. конференція круглого стола) пройшла не без успіху, хоч вона ще не закінчена, тільки відложена на пізніше. В дійсности осягнено і в принципах і в ріжних подробицях далеко більше, як думали з початку делегати британські й індійські. І нема сумніву, що ті делегати розїхалися домів з почуванням, що Індія матиме небавком забезпечений мир і самоуправу — в інтересі обох сторін. Дальші праці в справі наладнання взаїмновідносин між Англією й Індією почнуться незабаром знову — одночасно в Індії і в Льондоні, і вони повинні довести остаточно до повного вирівнання непорозумінь.

Про саму конференцію круглого стола і її праці пише Стід, що та конференція радила в мирній атмосфері й обі сторони мали добру волю зговоритися в цій наболілій справі. Причинився до того також реферат комісії Сімона про Індії, що був твором представників усіх трьох англійських партій, отже був, можна сказати, авторитативним показчиком британської опінії. Реферат цей, принятий в часі його публікації в кругах індійських націоналістів як „образа", після його появи виявився далеко не образливим для індійців, а що він був опрацьований дуже основно й видержаний у незвичайно культурному тоні, то не диво, що він став до деякої міри для делегатів Індії навіть несподіванкою.

На початку грозили конференції дві небезпеки: перша — це відмова Гандія і крайніх індійських націоналістів вислати своїх делеґатів до Льондону; друга — це підозріння ріжних індійських музулман, що уряд Вел. Британії, зложений з лейбуристів, симпатизує з індійцями — зі шкодою для музулманських інтересів. Перша справа грозила тим, що конференція, переговорюючи тільки з поміркованими індійцями, не доведе до нічого з уваги на опір Гандія і його численних прихильників. Підозріння ж музулман з Індії, яких є там близько 70 міліонів на 230 міліонів індійців, треба було розвіяти і запевнити їх, що концесії Британії для Індії в нічому не пошкодять визнавцям ісляму й вийдуть на користь обох тих народів. Урятувала справу заява індійських князів, які заявилися за всеіндійською федерацією, в якій малиб працювати поодинокі індійські держави й Вел. Британія на спільно виробленій плятформі.

На цій основі стала конференція радити. Провід у ній мав Мекдональд, на якого згодилися індійські музулмани і провідники індійських лібералів. Очевидно — наради не йшли легко. Найбільші труднощі були саме в тому, як погодити домагання індійських музулман як меншости з домаганням індійців. Але і в цій справі розходження між меншістю й більшістю були з дня на день менші, поки не дійшло до того, що ціла ріжниця між музулманами й індійцями звелася до торгів за два чи три мандати більше в кількох провінціяльних представництвах. І нема сумніву, що ці дрібні ріжниці будуть усунені шляхом дальших переговорів у самій Індії.

Після того прийшло до головної справи, а саме: в якій мірі центральний федеративний уряд має бути відповідальний перед центральним парляментом. (Щодо провінцій Брит. Індії, з яких деякі є більші і густіше заселені, як Франція або Німеччина, принято постанову, що їх сойми матимуть повну контролю над своїми провінціяльними урядами). І тут сензаційна була заява льорда Рідінґа, колишнього віцекороля Індії, в якій він станув на становищі, що центральний уряд має бути відповідальний перед центральним парляментом; тільки деякі ділянки, як ось оборона краю, закордонні звязки і міжнародні зобовязання мають бути застережені до вирішення віцекоролеві.

Ясна річ, що промова льорда Рідінґа зробила в Індії велике враження. Вона й запевнила успіх конференції, бо переконала індійських делеґатів, що Вел. Британія є справді готова повестися з Індією як з собі рівною. На закінчення акцептував становище льорда Рідінґа також Мекдональд іменем брит. уряду, заявляючи м. ін., що нова конституція дасть Індії повну самоуправу і в нічому не буде гамувати їх розвитку й поступу. Колиж цю заяву Мекдональда приняла з признанням також палата послів (проти виступав тільки льорд Черчіль), то нема сумніву, що про якусь дальшу політику гноблення Індії не може бути тепер мови. Тим треба собі й пояснити, чому так несподівано випустили на волю Гандія і його найважніших співробітників.

Бюджет Польщі.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 5. лютого 1931.

Два дні тому були подані в „Ділі" короткі загальні уваги про характер та найбільш яскраві риси нового бюджету Польщі на рік 1931/32. Ті уваги були писані напередодні бюджетової дебати в соймі й вони вказували на дві наймаркантніші сторінки того нового твору польської бюджетової політики, пристосованої тісно до загальної політики: нереальність бюджету і злегковаження у ньому культурно-господарських потреб непольського населення, зокремаж та передовсім населення українського. Ми вказували конкретно, що в новому бюджеті є лише одна одніська позиція — 150.000 зол. на Український Інститут у Варшаві, — яка має свідчити про істнування у Польщі українців. Нині приглянься трохи ближче тому бюджетові на основі соймового друку ч. 100, який творить „Ґенеральний звіт про бюджетовий прелімінар на 1931/32 рік", зладжений у висліді нарад бюджетової комісії ґенеральним справоздавцем пос. Медзінським.

Видатки нового бюджету заключаються у сумі 2.856,985.154 зол., прибутки у сумі 2.857,312.474 зол., себто прелімінар передбачує надвижку 327.320 зол. Найповажнішу позицію творить військове міністерство, якого бюджет у видатках виказує 836,150.000 зол., а в прибутках 5.184.426 зол. Коли додамо до тої цифри видатки на поліцію 126,707.729 зол., 6 міл. на диспозиційний фонд міністра внутрішніх справ і 58,274.206 зол. на Корпус Охорони Погранича, то будемо мати один міліярд 24 міліони 121.995 зол. на військо і поліцію. Очевидно, що не враховано туди цілої сили інших позицій бюджету, які по суті відносяться теж до тих рубрик, хочби з самого міністерства внутрішніх справ (нпр. на військову асисту при воєвідствах і старостах). З усіх інших міністерств найбільший бюджет у рубриці видатків має мін-ство освіти й віросповідань — 444.605.603 зол. Поза тим ніяке міністерство не має бюджету видатків вище 140 міліонів; бюджет міністерства хліборобства прелімінує на видатки лише 48,800.000 зол., публичних робіт 118,778.000 зол., праці й суспільної опіки 95,318.472 зол., земельних реформ 51.100.000 зол. і т. д. На емеритури іде в Польщі аж 131,400.000 зол., на інвалідські ренти і пенсії 163,500.000 зол., державні довги виносять 315,115.130 зол.

Українські представники у бюджетовій комісії, маючи сумну практику минулих літ, що буквально всі їхні внески є відкидані без огляду на їх діловий характер та їх значіння для міліонів українського населення, обмежилися цим разом до зголошення лише дуже нечисленних поправок. І так до бюджету мін-ства внутрішніх справ внесли (разом з ППС) на счеркнення 6-ти міліонового диспозиційного фонду. Зате запропонували вставити 6 міл. зол. на виплату відшкодувань за шкоди, зроблені державною поліцією при т. зв. „пацифікації" у трьох південно-східних воєвідствах. У бюджеті мін-ства віросповідань запропонували збільшити прелімінований суму на православне віросповідання 2,007.980 зол. ще на 2.100.000 зол., мотивуючи цей внесок відсотковою чисельністю та відповідними духовими потребами правосл. населення, беручи за підставу прелімінований на католицькі віросповідання суму 22.721.129 зол. З прелімінованих 350.000 на кошти переселення (перенесення) народніх учителів внесено скреслити 300,000 зол. Зате при департаменті вищого шкільництва мін-ства освіти запропоновано вставити один міліон зол. на організацію українського університету у Львові. Вкінці внесено скреслити 100.000 зол. з позиції „інші видатки" бюджету мін-ства земельних реформ, тому, що ця позиція криє субвенції на цілі кольонізації на східних і півд.-східних землях.

Усі ті поправки більшість бюджетової комісії відкинула. Вони входять на пленум як внески меншости, але — очевидно — будуть також відкинені! Більшість прийняла лише одну резолюцію українських послів та виступає з нею перед пленум, як зі своєю. Ця резолюція звучить:

„Сойм взиває уряд, щоби при виконуванні бюджету держави на 1931/32, та передовсім бюджетів міністерств освіти й віросповідань, хліборобства, праці й суспільної опіки та внутрішніх справ, — у відділах та параґрафах, які відносяться до підтримування позашкільної освіти, фізичного виховання, приватного загально-освітнього і професійного шкільництва, наукових установ, опіки над мистецтвом, підтримування дрібного хліборобства, хліборобського досвідництва, піднесення рільничої годівлі, опіки над еміґрантами, над молоддю і дітьми, над воєнними інвалідами, суспільної самопомочі, боротьби з недугами і т. п. — щоби справедливо взяв під увагу також потреби українських і білоруських суспільних організацій".

Крім тої резолюції, яка мабуть перейде на пленумі сойму та яка — врештою — має чисто платонічно-реторичний характер, істнують ще дві слідуючі короткі резолюції ППС, які вже не найшли на комісії признання більшости: 1)

„Сойм взиває уряд, щоби формулярі для переведення перепису населення на території, на якій живуть українці, були друковані по польськи і по українськи", і 2) „Сойм взиває уряд, щоби всі пропагандові друки Служби Здоровля, видавані на території, на якій живе українське населення, були друковані по польськи й по українськи".

Пригляньмося тепер, як виглядає предложений урядом та мало-що змодифікований новий бюджет Польщі в освітленні ґенеральної бюджетової дебати.

І. Кедрин.

Келльоґ про пакт Келльоґа.

Франк Келльоґ, міністр закорд. справ, творець т. зв. „Пакту Келльоґа" у розмові з німецькими журналістами говорив на днях між іншим про значіння й вагу цього пакту. На його думку „Пакт Келльоґа" має велике не тільки історичне, але й життьове значіння, та що всі держави вірно дотримуються цього договору. Цей пакт є важним етапом на дорозі до світового мира, про який мріє і Америка. На його думку, всі народи Европи бажають мира, бо всі народи переживши страх ття і тягарі світової війни не можуть бажати повороту тих страхіть і тягарів. Дехто сумнівається у вартости воєнного досвіду, але ці сумніви безпідставні. Европа зробила поважний крок у напрямі до мира. Нема ні одного уряду, який провадив би воєнну політику. В свідомости народів вкорінилася глибоко думка про необхідність вирішування конфліктів між державами мирними способами. Очевидно ще не можна сказати, що Европа абсолютно доросла до ідеї мирного полагоджування всіх справ. Але підставою мира є роззброєння Европи і тому навіть ті держави, які до справи роззброєння ставляться неґативно, під натиском публичної опінії на це роззброєння згодяться. Зединені Держави Північної Америки докладають всіх зусиль, щоби ідея вічного мира розвинулась і перемогла. Жадна держава не прагне такого обмеження зброєнь, як Зединені Держави і Зединені Держави будуть дбати про це роззброєння аж доки воно не здійсниться. Европа переживає господарську кризу і цю крізу зліквідує тільки роззброєння, яке може стати дійсністю, тільки треба хотіти і вірити в нього.

Італійська міліція.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, лютий 1931.

Сьогодні італійська міліція святкує вісім років свого життя. І треба признати, що за цих вісім років в ній відбулися величезні зміни. Перші кадри її складалися в 1923 р. з тих завзятих молодиків „сквадристів", що на свій власний рахунок і ризико формували маленькі відділи охочих і йшли на формальну війну з відділами озброєних комуністів з одного боку та з відділами королівської ґвардії з другого боку.

В період від 1919 до 1922 р. такий стан річей вважався досить нормальним. Фашисти мали своїх „сквадристів", комуністи своїх „ардітів", католицька народня партія (популярі) мала свою білу ґвардію, а націоналісти свою блакитну. А поміж цими чотирма формаціями охочих до ризика людей, запалених кожний своєю ідеольоґією і своєю власною вірою, метушилася в нерішучости королівська ґвардія, що не відчувала в собі жадної віри кермуючого центру — жадної віри безсилого уряду.

Цій анархії, що забирала що тижня чималу кількість молодих жертв, поклав нарешті кінець похід на Рим і опанування влади фашистами. „Ардити" комуністів і ґвардія католиків були скасовані, а сквадристи фашистів та блакитна ґвардія націоналістів склали разом національну міліцію. Треба признати, що вона виказала себе незвичайно здисциплінованою та свідомою своєї відповідальности. Опанувавши Рим, фашистівські чорні сорочки не віддалися спокусі жорстокої пімсти на своїх ворогах, не влаштували, як звичайно влаштовують повстанці, крівавого бенкету в заляканому й безсилому місті (згадати хоча би тисячі розстріляних при опануванні Києва комуністами), але, осягнувши мету, в спокою віддали місто його новій відповідальній владі: „Військова організація фашизму, — говорив місяць пізніше Мусоліні в сенаті, — виявила себе на очах цілого Риму зразковою. Пятьдесять дві тисячі чорних сорочок, що прийшли з усіх частин Італії, залишили місто напротязі 24 годин. Вони є дисципліновані. Я сказав би навіть, що вони мають якийсь містицизм дисципліни. Вважаю потрібним затримати ці живі сили"... І на першому засіданні Великої Ради Фашизму 12. січня 1923 р. ухвалено відділи „сквадристів" переформувати в міліцію Національної Охорони.

Кадри міліції поповнюються добровільно охочими. Військове навчання відбувається лише в неділі та свята, в вільний від роботи час, бо члени міліції не отримують ніякої платні, і заробляють собі на життя, як звичайні робітники, селяни чи урядовці. Те саме відноситься і до старшин, за винятком певного кадру, що мусить виконувати постійну роботу в місцях збору міліції, по штабах, канцеляріях тощо.

На міліцію звичайно накладають найбільш відповідальні завдання, і відповідно до них окремих завдань, міліція поділяється на залізничу, університетську, портову, прикордонну, повітряної охорони і т. п. Крім того до війська були приділені спеціяльні „батальйони наступу", що складалися з найбільш військово настроєних міліціонерів.

У минулому році ця „воєнна" міліція була зреформована: до неї можуть вступати тепер лише молодики, що зобовязуються виконувати свою міліційну службу десять років. Ця реформа вносить в італійське воєнне життя принцип абсолютно новий — принцип, так би мовити, постійного охотництва, подвійного охотництва, бо і вступ до міліції є вже добровільний, і добровільний є вступ до тих боєвих баталіонів, приділених до війська. Досі ніщо не перешкоджало міліціонерові залишити міліцію в кожний мент, і звідси могла випливати велика несталість міліції, як державного тіла, як певної сталої організації. Від минулого року цю хибу усунено, і цікаво відмітити, що фашистівська молодь дуже охочо підписує цю десятирічну обіцянку, так що італійському урядові, як здається, пощастило вже утворити при кожній дивізії війська по два баталіони такої ударної міліції. На випадок війни, власне ці баталіони міліції, з огляду на їх високий патріотизм і добровільний характер, мали би виконувати найвідповідальніші завдання. Не можна не згадати, що підчас недавніх воєнних операцій в Африці (в Лівії та Триполітанії) відділи лівійської міліції, а зокрема 176, 171 і 132 леґіони приймали активну участь у боротьбі проти тамошніх племен і прапор другого постійного леґіону лівійської міліції власне сьогодні прикрасився хрестом воєнної хоробрости за те, що „дав високі докази міцної дисципліни і високого воєнного духа в численних боях"..

Врештою, офіційний орґан міліції „Ля Міліція Фашіста" так писав з приводу створення постійної десятилітньої добровільної служби:

„В принципі постійної добровільної служби ми бачимо незвичайно важливий фактор наближення до ідеалу озброєної нації. На нашу думку Італія зможе одного дня стати озброєною нацією не в спосіб роздачі зброї та воєнних припасів

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ЛЮТОГО 1931.

ПРОФ. ІВАН ОГІЄНКО. 5)

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ.

350-ЛІТТЯ ОСТРІЖСЬКОЇ БІБЛІЇ.

(Докінчення).

Несподівана доля Біблії. — Її виправки. — Нинішний погляд. — Недостачі Остр. Біблії. — Як ушанувати її ювилей?

Остріжській Біблії випала доля, якої ніколи не сподівався ані князь Костянтин, ані всі остріжські коректори. Згодом текст її став якби канонічним церковним текстом. Причинилася до цього російська церква. Остріжську Біблію з заслуженою пошаною приняли всі славянські церкви, так, що скоро цієї книжки й дістати не було де. Значно пізніше, десь по 1660 році, задумали видрукувати повну Біблію і в Москві, „скудости ради велія сихъ божественныхъ книгъ здѣ, въ велицѣй Россіи" (передмова до Біблії 1663 р.); цар Олексій Михайлович і духовний собор, бачучи брак Біблій, задумали видати Біблію, добре провірену за грецьким текстом. Але думки цієї виконати в Москві тоді не було змоги, бо „переводовъ добрыхъ не изобрѣтено, подобнѣ и преводникомъ греческимъ не множѣмъ сущемъ обрѣтатися".

Через усе це вирішили вкінці передрукувати Біблію „вскорѣ, съ готоваго перевода князя Константина Острозскаго печати, неизмѣнно, кромѣ ореографіи и нѣкихъ вмалѣ именъ и рѣченій нужднѣйшихъ, явственныхъ погрѣшеній" (там-же). Таким чином передрукували без змін цілий текст Біблії 1581 р., виправили лише правопис та рештки українського наголосу змінили на російський. Навіть передмову до нової Біблії склали на зразок передмови остріжської, змінивши тільки вираз „народ Русскій" на „народ Великороссійскій". Так вийшла в світ московська Біблія 1663 р., що звичайно зветься „первопечатной" (але назва не відповідає історії, бо першодрукованою повинно звати тільки Біблію Остріжську).

З бігом часу в Москві виробився погляд на текст Біблії 1663 р., як на текст постійний і незмінний. Правда, освічене духовенство знало історію цієї Біблії й бачило її недостачі, але тексту її не виправляли. І аж Петро І. в 1712 році наказав виправити цю Біблію на основі грецького тексту (тут Петро І. наслідував кн. Костянтина Остріжського); виправлення доручено українцеві з Волині Феофилактові Лопатинському, що сім літ пильно працював над Біблією й дуже добре її виправив. На жаль, Петро І. помер і Біблії не видрукували. З ріжних причин пізніше виправлень Лопатинського не приймали і без кінця їх перевіряли. Довгі роки тяглася ця справа, — виправлень Лопатинського не приймали, а своїх дати не могли, і аж цариця Лисавета покінчила з нею. Лисавета наказала двом українцям, єромонахам, професорам Київської Академії, Варлаамові Лащевському та Гедеонові Слонимському негайно приїхати до Петербургу й закінчити працю виправлення Біблії.

Довго відмовлялися професори, не бажаючи їхати на північ, аж поки нарешті не прийшов рішучий наказ: выслать ихъ въ С. Петербургъ безъ всякихъ отмѣнъ и отлагательствъ въ самой скорости и неотмѣнно". Нові справники прибули до північної столиці, і 14. серпня 1747 р. приступили до праці. Чотири роки пильно виправляли вони Біблію 1663 р. (себто Остріжську 1581 р.) і багато зробили; їхні поправки переглядав Синод і дуже часто не приймав. Між іншим, коректори мали завдання деякі незрозумілі вирази й старі форми змінити на сучасні російські. Так повстала т. зв. Лисаветинська Біблія, що вийшла з друку 18. грудня 1751 року. У своїй основі — це наша Остріжська Біблія 1581 року, небагато тут підправлена.

Текст Лисаветинської Біблії 1751*) став у нас усталеним якби канонічним текстом, — його передруковують незмінно аж до сьогоднішнього дня.

Таким чином, як бачимо, Остріжську Біблію 1581 р., зроблену приватним способом і людьми приватними, зустріла надзвичайно щаслива й цікава доля, бо текст її придбав вищого церковного признання. Цей самий текст — через Біблії 1581, 1663 і 1751 р. — поширився по всіх славянських церквах і сьогодні він загально признаний і усталений; його-ж уживає й церква греко-уніятська.

В другій половині XIX-го століття й на початку XX-го багато писали про необхідність нового виправлення церковно-славянської Біблії. Зазначимо, що з сьогоднішнього наукового погляду не можна визнати задовольняючою праці ані остріжських коректорів, ані лисаветинських. За цей час богословська наука пішла так далеко вперед, що нове виправлення дуже наблизило-б нас до правдивого тексту св. Письма.

Остріжська Біблія має одну велику недостачу: її складено з книжок не одного перекладу, а ріжних, — ріжного часу й ріжної землі. Що розшукали для князя Костянтина, те і вжили. Давніх текстів ужили зовсім мало. А проте наука сьогодні довела, що найдавніші біблійні тексти, т. зв. кирило-методіївські, без порівняння ліпші від пізніших, бо зроблені на кращих засадах: давні перекладчики пильнува-

*) Друге видання Лисаветинської Біблії вийшло в 1756 р., — його в останнє трохи виправили ті самі українські коректори.

них зобовязань щодо воєнних вправ; ані в спобувшим воякам, що залишаються дома без жадсіб незвичайно дорогого утримування кадрів населення напротязі певного часу по казармах, але в спосіб нашої власної системи, що дозволяє нації розпоряджати завжди, без великих витрат, великою силою, заанґажованою на десять років і вивченою відповідно до останніх вимог воєнної техніки"...

Маємо відомости, що в останніх воєнних маневрах брали участь і баталіони міліції. Військова влада визнала їх акцію цілком успішною. Не треба забувати, що молодь, яка йде в міліцію, проходить перед тим довгий курс фізичних та воєнних вправ по школах, у балільних та авангардистських організаціях.

Варто вказати також на чисто кольонізаційні завдання, що випадають, поруч з воєнними, на міліцію африканських кольоній: „Ви мусите — казав Мусоліні першим відділам лівійської міліції — згармонізувати в собі вояка з робітником, салдата з кольонізатором. Римські леґіонери, завоювавши кольонії, відкладали на бік зброю і прокладали шляхи, обробляли ґрунти"...

Лишається лише запитати, коли на те все може вистарчити часу, коли міліція виповнить свою службу? Лише в час відпочинку? В осьмому році свого істнування вже при фашистівському режімі (поминаючи часи „сквадризму, коли фашистівська молодь втратила більше 3.000 душ) міліція склала свою Золоту Книгу з фотографіями й іменами тих, хто впав жертвою свого обовязку. Є в ній 317 фотографій та імен. А над ними напис рукою Мусоліні: „Якщо була віра, якщо та віра була посвячена червоною кровю молоді, вона не може більше загинути, вона не може вмерти, вона ніколи не вмре!".

А на першій сторінці автограф ґенерала Теруччі, команданта міліції: „На нас дивляться наші небіжчики, — будьмо гідні їх саможертви".

Чи діждуться *наші* небіжчики своєї Золотої Книги? Чи визнають вони нас гідними їх саможертви?..

Евг. Онацький.

В імя правди.

Комунікат Виділу Наукового Товариства ім. Шевченка.

В „Українському Голосі" з дня 18. січня ц. р. появилася стаття п. н.: „Підозріла солідарність", в якій анонімний автор у звязку з поновним вибором головою Н. Т-ва ім. Ш. акад. д-ра К. Студинського накинувся в нечуваний у культурному світі спосіб на Загальні Збори Наукового Товариства ім. Шевченка, що відбулися 28. грудня м. р.

Тому, що того роду виступи викликують серед непоінформованих кругів українського громадянства занепокоєння, шкідливі для НТШ поголоски та відрухи, як от резолюції студентського віча з 25. січня ц. р. (оголошені в „Українському Голосі" з дня 8. лютого ц. р.) Виділ НТШ на своєму засіданні з дня 4. лютого ц. р. вирішив подати до публичного відома отсі пояснення:

1. В Загальних Зборах НТШ 28. грудня м. р. взяли участь 84 члени Товариства, люди ріжних світоглядів і ріжних політичних переконань. Вибір Виділу та голови Товариства попередили основні наради Комісії-Матки, до якої входили: д-р Володимир Левицький, як голова, д-р Мирон Кордуба, проф. Микола Мельник, д-р Ст. Старосольський і ред. Мих. Струтинський. По вичерпуючих нарадах Комісія-Матка прийшла до одновгідного переконання, що для поборення всяких труднощів у веденні Товариства необхідно вдержати тяглість проводу і що саме тому не можна робити більших змін у складі Виділу, а покрема не можна робити зміни на становищі голови Товариства.

З думкою Комісії-Матки вповні погодилися Загальні Збори, вибираючи майже одноголосно запропонованих нею членів Виділу і голову Товариства. Загальні Збори при виборі Виділу та голови Т-ва кермувалися виключно оглядами на добро Товариства.

2. Виділ НТШ, стверджує, що ані НТШ, як таке, ані його голова ніколи не входили в які-небудь політичні взаємини з ким би то не було та що Товариство поза науковою працею не займається політикою.

3. НТШ піддержує наукові звязки з науковими кругами Великої України, багато його членів друкує свої праці в тамошніх наукових видавництвах. Природне й самозрозуміле явище. НТШ завжди старалося навязувати і піддержувати наукові звязки з науковими установами в світі, галицькі вчені друкували свої праці в журналах німецьких, чеських, польських, анґлійських, американських та інших і нікому не приходило підтягати цього під політику.

4. НТШ брало участь у наукових зїздах на Великій Україні так само, як брали в них участь учені ріжних европейських народів. І так само брало Товариство участь чи письменно чи через своїх делеґатів у наукових зїздах у Зах. Европі.

5. На політичну лінію наукових установ на Великій Україні заграничні члени з самої вже природи річи не мають і не можуть мати ніякого впливу. Тому вони не брали і не можуть брати участи в політичних дебатах, голосуваннях та енунціяціях цих установ.

6. При цьому слід тямити, що [illegible] установи на Великій Україні мимо важких політичних умовин принесли і приносять для української науки та культури багато цінних вкладів та що ці вклади являються поважною основою для дальшої розбудови української науки, культури та мистецтва.

7. НТШ не дістає від нікого ніяких субвенцій чи допомог. Свою наукову та видавничу діяльність Товариство веде, спираючись виключно на доходах із своїх ділових підприємств. В останніх часах Т-во продало науковим установам на Великій Україні більшу кількість дублетів книжок із бібліотеки та своїх видань, що Виділ Т-ва виразно зазначив в останній Хроніці. І це є одинока трансакція (чисто комерційна!), яка значно підпомогла Т-во матеріяльно, а одночасно принесла велику користь науковій роботі на Великій Україні, бо таким чином устатковано тамошні бібліотеки галицькими виданнями.

8. Виділ НТШ з усею рішучістю підкреслює, що рішати про долю Товариства, його діяльність та доцільність цієї діяльности мають право виключно Загальні Збори членів Т-ва як найвища його інстанція, а ніколи одиниці та елементи зпоза Товариства, що хотіли би свою волю та домагання накинути зрілим людям, свідомим своїх завдань та своєї відповідальности за розвій і діяльність одної з найбільш заслужених наших національних установ.

9. Виділ НТШ нічого не має проти критики своєї діяльности та діяльности Товариства, одначе під умовою, що ця критика спиратиметься на докладній поінформованості про дійсність на терені Товариства, на правді та добросовісності.

10. Вкінці в справі особистих закидів, звернених проти особи голови Т-ва акад. д-ра К. Студинського Виділ в інтересі правди заявляє:

а) підчас побуту ком. М. Скрипника у Львові 1929 р. д-р К. Студинський перебував заграницею (на лікуванні в Карльсбаді);

ли дати ясний зміст, тоді як пізніші перекладали дослівно не журячись про зрозумілість тексту. Костянтин Остріжський не вжив цих старших перекладів тільки тому, що не мав їх у себе. Тепер-же найдавніший текст деяких біблійних книг уже реставрований, а головне — маємо методи й змогу взагалі відновити ці найдавніші тексти. Костянтин Остріжський видрукував тільки випадкові тексти, які зміг розшукати, і сам не уважав їх ані за найліпші, ані за навіки усталені. Таким чином він, проти своєї волі, своїм виданням Біблії 1581 р. заступив нам наші найдавніші тексти, що були зроблені з повним додержанням правил славянської мови, а тому ясні й зрозумілі.

Друга недостача Остріжської Біблії 1581 р. (також і Біблій 1663 та 1751 рр.) — це її грецьке джерело. Сьогодні ми маємо дуже багато ріжних грецьких текстів, до певної міри знаємо, з якої рецензії роблено кирило-методіївські, взагалі найстарші переклади. Нічого цього не мали коректори ані остріжські, ані лисаветинські: вони не могли вибрати найпотрібнішого грецького тексту.

По-третє, наука тепер міцно встановила, що без користування жидівським оригіналом не зрозуміємо правдивого значіння біблійного тексту. Користатися лише грецьким текстом — це не догма. Князь Костянтин Остріжський наказав своїм перекладчикам триматися тільки грецького тексту; цей самий приказ пізніше невільничо повторили Петро I. та цариця Лисавета; але-ж усі вони не були церковними авторитетами в справах біблійних, до того-ж усі були тільки людьми світськими... Грецький текст — це тільки переклад, а правдивий оригінал — то жидівський. Великий авторитет у богословії московський митрополит Филарет уважав жидівський текст Біблії за такий, що має доґматичне значіння. І правдиво писав він ще в 1858 році: „Вселенская церковъ ни на какомъ соборѣ, ни черезъ кого изъ св. Отцевъ не изрекла такого правила, чтобы въ изъясненіи священнаго Писанія держаться исключительно текста семидесяти толковниковъ, съ устраненіемъ текста еврейскаго".

Нарешті, в багатьох наукових статтях у богословських журналах вказували вже величезне число найріжніших неточнотей, а то й просто помилок у нашім загально-принятім церковно-славянськім тексті Біблії. Та це й зрозуміло: в основі його лежить текст головно Остріжської Біблії 1581 р., а він, як ми бачили, був випадковим і склався далеко не так, якби треба було. Не забуваймо, що за 350 літ, які минули з часу видання цієї Біблії, порядного наукового виправлення її ще не було.

Отож, святкуємо в цьому році велике свято української культури — 350-ліття Остріжської Біблії. Появиться певне не одна стаття, присвячена цій величній нашій памятці. Але, на мою думку, найкращим вшануванням не тільки самого ювилею, але й видавця Біблії 1581 р., Костянтина Остріжського та його бажань, було би нове наукове виправлення церковно-славянської Біблії. З цієї Біблії користали всі славянські народи; нехай-же тепер всі вони зєднаними науковими й матеріяльними силами видадуть найкращий текст Біблії, який дасть нам найправдивіше розуміння св. Письма. В 1915 р. при Петроградській Духовній Академії вже заснована була відповідна для цього комісія, тільки революція розбила її і припинила її працю. Чиж ми не в силі і чи не лежить на нас обовязок відновити цю величну й святу працю?

—о—

б) на засіданні ВУАН д-р К. Студинський та інші галицькі академіки в голосуванні в справі акад. С. Єфремова і тов. участи не брали;

в) висилку депеші підчас процесу акад. С. Єфремова і тов. Виділ НТШ уважає особистим актом оборони д-ра К. Студинського проти посуджувань його особи.

У Львові, дня 6. лютого 1931.

Д-р Volод. Левицький, заст. голови. *Мих. Стругинський,* в. о. секретаря.

Від Редакції: Даючи місце повищому комунікатові Виділу НТШ на сторінках нашого органу, зазначуємо від себе, що не поголжуємось зі становищем Хв. Виділу Т-ва в усіх порушених комунікатом справах, зокремаж ніяк не можемо зрозуміти становища, яке заняв Хв. Виділ в останній точці комунікату.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ПОС. КШИЖАНОВСЬКИЙ, НОВАК І ЛЕХНІЦЬКИЙ ЗРЕКЛИСЯ ПОС. МАНДАТІВ.

Дня 6. лютого на засіданні сойму марш. Світальський повідомив, що посли проф. Ад. Кшижановський, Здз. Лехніцький та д-р Гн. Новак зреклися посольських мандатів. В опозиційних колах кажуть, що ті посли зреклися мандатів тому, що не голосували з клюбом ББ у справі Берестя та що не хотіли заявити в пресі, що солідаризуються зі становищем ББ у соймі.

РЕВІЗІЯ КОНСТИТУЦІЇ.

Маршал повідомив сойм, що від клюбу ББ вплинуло внесення в справі зміни конституції. До 15 днів внесення прийде на денний порядок сойму.

НАГЛА СМЕРТЬ АДВОКАТА НА ВАРШАВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

У пятницю на варшавському процесі проти діячів Центроліву зізнавав як свідок сеніор варшавських адвокатів оборонець у політичних процесах адв. Корнфельд. Він оповідав свої враження з віча у Швайцарській Долині. Там був спокій поліції ніде не було. — Свідкові перериває кілька разів предсідник. М. ін. сказав: „Ви зле почуваєтеся, коли бачите поліцая“. — Св. адв. Корнфельд каже, що бачив, як поліція гнала на запінених конях. Предс.: Чи дуже були запінені ті коні? Св. адв. Корнфельд: Мені слабо (при тих словах упав на землю. Обв. Будзінська-Тиліцька дістала при цьому серцевий атак).

Розправу перервали. Візвали рят. стацію. Лікар **ствердив смерть адв. Корнфельда.** Обв. Будзінську-Тиліцьку відвели додому.

Розправу почали наново. Адв. Беренсон в імені лави оборонців у заяві сказав, що несторові варшавської адвокатури Корнфельдові трісло серце, коли його переслухував предсідник, що іронізував із зізнань свідка, які не йшли по думці предсідника. Проти таких незнаних способів оборона протестує та просить перервати розправу до найблизчого дня. Завтра зголосить оборона внесення в справі предсідника.

Предсідник: Прошу записати заяву до протоколу.

Розправу з причини недуги обв. Будзінської-Тиліцької перервали до суботи.

РОЗПРАВА ПРОТИ МАЙОРА КУБАЛІ.

Дня 12. лютого у варшавському військовому окр. суді відбуватиметься розправа проти майора Кубалі за несубординацію супроти безпосередніх начальників. Розправа йтиме при зачинених дверях, хоч не виключене, що суд зарядить явність розправи.

До ВП. Передплатників „Діла“!

Чи Ви вже вислали передплату за три місяці заздалегідь? Якщо ні, то зробіть це негайно, а найпізніше до дня 15. лютого 1931 р., бо вже висилаємо тим, що це зробили, як премію

повість Альфонса Доде:

Мацiцький

Перекл. із французької мови М. Рудницького.

Обгортка артиста Павла Ковжуна.

НА ПОЧТОВУ ОПЛАТУ ТРЕБА ПРИСЛАТИ 1 зол. 1 зол.

ЗМІНИ В СЛ. УРЯДІ В ЛУЦЬКУ.

Тому кілька днів мін. Складковський сказав у сенаті, що слідч. уряд у Луцьку розігнаний. І так: начальника уряду Недзялковського звільнили зі становища та віддали до диспозиції гол. команди поліції. Заступника начальника Зарембу, відомого з політ. процесів, перенесли у стан спочинку. У стан спочинку перенесений теж політ. референт того уряду пшод. Ткачук. Ткачукові закидали, що до політ. вязнів приноровлював т. зв. білостоцьку методу, себто вливав воду у легені, та що знасилував малолітню арештантку.

КН. САПІГА ПЕРЕЇХАЛА РОБІТНИКА.

Дня 19. серпня м. р. кн. Сапіга переїхала автом біля мосту на Полтві 22-літн. робітника. Він наслідком ран помер. Княжна призналася, що їхала лівим, замість правим боком, та боронилася, що мусіла так їхати, а робітник мабуть наслідком власної неуваги попався під авто. Суд пійшов для експертизи на місце трагічної події і тут предсідник проголосив увільняючий присуд.

НІМЕЦЬКИЙ ЛЕТУН УВІЛЬНЕНИЙ.

Дня 5. лютого польська влада увільнила німецького летуна Ґрузе, що мусів осісти на польській території. Летун вернув уже у Німеччину. Слідство ведене проти летуна, не виявило нічого каригідного.

—o—

СПОРТ

ГАКІВКА У ЛЬВОВІ.

Україна—Поґонь II. 3:2 (0:1, 1:1, 2:0). Змагання за мистецтво Б-кляси.

МІЖНАР. ГОКЕЙОВІ ЗМАГАННЯ У КРИНИЦІ.

Пятниця, 6. лютого.

Австрія—Польща 2:1 (0:0, 0:1, 2:0).
Америка—Чехословаччина 1:0 (0:0, 1:0, 0:0).
Канада—Швеція 0:0.
Анґлія—Румунія 11:0 (3:0, 3:0, 5:0).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 8. ЛЮТОГО 1931.

З. БИЧ. 2)

Тиждень в Ен Арборі.

Чорна пятниця.

Університет цікавий своїм внутрішнім життям, яке треба бачити й розуміти.

Університет істнує вже більш як сто літ і за той час придбав собі традицію, яку пильно береже і все збогачує.

Саме згаданого тижня відбуваються традиційні змагання „фрошів“ з „софоморами“ і ви спішите на кампус, щоби бути їх свідком. Хоч сивина припорошила ваше волосся, вас мимоволі тягне до молоді, до її іграшок, безжурних, беззлобних, але поважних.

„Чорної пятниці“ ожидають з тремтінням серця і фроші і софомори. Фроші позбавлені всяких студентських прав, доки не перейдуть важких опроб. Але і софомори ще не повні студенти; їм іще не вільно закурити люльку на кампусі, тому вони такі ревні та заздрісні за свої права.

Треба вам знати, що фрошів є на кампусі до пять тисяч, а софоморів около чотири. Чисельна перевага є все на боці фрошів, але вони, зібрані з цілого світу, не мали ще нагоди пізнатися та зорґанізуватися. Софомори-же знаються, бо вже рік разом вчаться.

Чорна пятниця починається в четвер, а кінчиться в суботу.

Як тільки скінчаться виклади на університеті, софомори, громадами по пятьдесять до сто, нападають на фрошів і приневолюють їх до ріжних робіт.

Спішите на кампус, стаєте з боку і приглядаєтеся всьому. Все містечко виходить дивитися.

Ось що вибачите: Кількох софоморів примусило фроша котити носом на хіднику фасолю. Він з резиґнацією котить фасолю, аж піт спливає йому в лиця і не встає, бо над ним стоять два софомори з патиками. А там, друга громадка софоморів примусила фроша лізти на дерево і мявкати а другого гавкати і кусати його в ногу, коли не досить скоро пнеться нагору. Нова громада софоморів ставить фроша на середині вулиці і каже йому перепускати авта. З боку стоїть величезний міський полісмен і сміється, аж регочеться.

Таке і подібне стрічаєш на кожному кроці, аж до смерку.

Нічні події.

Що діється з фрошами вночі і зі сходом сонця, ви не бачите, але вам розповість ваш провідник слідуючого дня. Софомори наняли кільканацять великих авт, напали на доми, де живуть фроші, виволікли їх з ліжок, посадили на авта, вивезли за містечко над річку і висипали їх у воду. Потім мокрих і перемерзлих пігнали бігцем домів, щоб розігрілися.

Друга громада софоморів зібрала кільканацять авт і опівночі привела до них по два-три нещасних фрошів в нічній білизні, з завязаними очима, вивезла їх за місто, двацять і більше миль, і викинула з авт серед темної ночі і серед пустого поля. Ви з великим зацікавленням слухаєте, як ті фроші дісталися опісля домів. Один чваниться, як він сховав під пахою пять долярів, і коли викинули його з авта, дійшов до найближчого ґаражу і як пан приїхав домів годину пізніше. Інший пішов на поліцію і там позичив убрання і грошей. Інший стрінув на дорозі авто, (на щастя не було на ньому жінки), яке відвезло його домів. Інші знов найшли собі авта і дома заплатили або плентались крадькома до дому аж до самого ранку.

Похід на площу.

Надходить пятниця рано. Ви знаєте, що того дня відбуваються змагання фрошів з софоморами на великій ґімнастичній площі.

Йдете туди в десятій годині рано і застаєте там майже все містечко.

Є три змагання між фрошами і софоморами і за кожне змагання дістають побідники один пункт. Хто переможе двічі, той виграв.

Супротивників нема ще на площі. Десята година минає і вже чуєте на вулиці крики і співи. Це йде громада фрошів. Є їх може чотири тисячі.

Ідуть вулицею, рядами по двацять або й більше, тримаються за рамена або за шию і кричать: „Хає живе 34! До пекла з 33!“. Це значить, хай живуть фроші, які скінчать університет 1934 року, а до пекла з софоморами, які кінчать студії на рік скорше.

Ви глядите на цю тисячну голоту і не можете здержатися від сміху. Хлопці мають руки, лиця, ноги, все убрання помальовані зеленою фарбою. Одні з них у сорочках і старих штанах, а черевики на голих ногах. Всюди аж капає зелена фарба.

Гордо і бундючно уставилися наші фроші по одним боці великої площі і нетерпеливо вижидають своїх супротивників, софоморів.

З боку площі, під деревами, стоять шпитальні амбуляноси з обслугою, готові на кожний випадок.

Власна банда.

Здалеку чуєте гомін банди, і ви знаєте, що це сомофори йдуть. І яка то банда! Напереді іде диригент і замість батути диригує мітлою. За ним грачі. Є кільканацять трубок, а решта інструменти придумані софоморами. Неодин софомор нічку не спав, заки придумав свій інструмент. Є там катаринка, яка тріщить неначеб двацятьох рівночасно молотило. Щоби таку катаринку збудувати, треба знати всі закони механіки та акустики. Є там бубни зі звичайних бочок, є „жидівські арфи“ та інші інструменти.

Банда грає студентські мельодії, а сомофори співають, а потім викрикують: „Хай живе 33! До пекла з 34!“. Сомофори теж у старих одягах, а лиця їх, руки і все тіло помальовані червоною фарбою. Уставляються на площі напроти фрошів, неначе два війська, що за хвилину стануть до боротьби.

Ваше серце аж радується на вид цієї молоді. Ви бачите здорові тіла, мязисті рамена, запал в очах. Аж дише від них весною.

Між обома супротивниками порожне місце. Боротьба висить у воздусі. Ідуть приготування і на хвилину запанувала тиша.

(Продовження буде.)

—o—

НОВИНКИ

— Телеф. 2-11. Піскова 22. „Власна Хата". Фотограф **Лев Янушевич.**

— **Першорядне українське фризієрське заведення,** вул. Бляхарська 11. (ріг Руської), тел. 93-21 поручається П. Т. Громадянству.

— **Традиційні Вечерниці „Червоної Калини"** відбудуться на закінчення мясниць, в суботу дня 21. лютого ц. р. в Промисловій Палаті на Стрілецькій Площі у Львові. Запрошення можна дістати від 10. ц. м. в Адміністрації „Червоної Калини" — Руська 18, III. пов. Окремих запрошень не висилаємо.

— **Українська вистава в Каннах.** Український маляр Сергій Мако, який довший час перебував у Празі, улаштував у Каннах (на французькій Рівієрі) виставу своїх картин та картин інших українських малярів.

— **Французька книжка про Мазепу.** У відомім паризькім видавництві Кальман-Леві вийшла цими днями біографія Мазепи, написана відомим нашим істориком І. Борщаком і проф. Рене Мартелем. Коли дістанемо її, присвятимо їй окрему ширшу згадку.

— **Не йдіть до коршми — то вона сама впаде.** Найкращий і найпевніший спосіб є: перестати пити й оминати коршму як заразу. Так зробили **Саранчуки,** бережанського повіту. Громадяни зложили в церкві присягу, що не будуть пити алькоголю і присягли дотримати. Знов у громаді **Дібринів,** рогатинського повіту, всі вступили до протиалькогольного гуртка „Відродження" і в цілому селі заперестали пити. Якщо зробить так кожна громада, то коршмарі мусітимуть позамикати коршми. Це найпевніший спосіб. Бо нема на світі такої сили, ані такого закону, що могли-б когось примусити — пити алькогольну отрую. Тільки більше свідомости, сильної волі і єдности — а перемога буде наша!

— **Нові українські кооперативи.** Рішенням Дирекції Ревізійного Союзу Українських Кооператив принято дня 31. грудня 1930 р. такі кооперативи в члени Т-ва: 1. „Українська Щадниця", кооп. з обм. 10-кр. відп., Бережани (пов. Бережани); 2. „Господар", кооп. з обм. відп., Жолобок (п. Володава); 3. Спож. Ст. „Єдність", кооп. з обм. відп., Порицьк Старий; 4. Госп. Спож. С-ка „Наша Поміч", кооп. з обм. п., Гнійно (пов. Володимир Вел.); 5. „Українська Каса", Обертин (пов. Городенка); 6. „Надія", к. з о. в., Косовець (пов. Городок Ягайл.); 7. Кооп. Споживачів „Надія" з відп. уд., Гонятин (пов. Грубешів); 8. Ощ.-поз. С-ка „Наша Ощадність", к. з о. в., Брошнів (пов. Долина); 9. „Поступ", к. з о. п., Далива; 10. „Добробут", к. з о. п., Грушів (пов. Дрогобич); 11. „Відродження", к. з о. п., Нове Село (пов. Жидачів); 12. „Ощадність", кред. кооп. Ожидів (пов. Золочів); 13. Госп. кр. С-ка „Власна Поміч", к. з о. п., Голинь (пов. Калуш); 14. „Надія", к. з о. п., Вербляни (пов. Камінка Струм.); 15. Кооп. Студ. В. Т. Ш. „Торговельник", к. з о. в., Львів; 16. Кр. Т-во „Добробут", к. з о. в., Підберізці (пов. Львів); 17. „Згода", госп. спож. к. з о. в., Тучни; 18. Госп. спож. кооп. „Надія", к. з о. в., Малий Житин (пов. Рівне); 19. Госп. кред. Т-во „Надія", к. з необм. пор., Серники Сер. (пов. Рогатин); 20. Госп. спож. С-ка „Єдність", к. з о. п., Елеонорівка (пов. Скалат); 21. Госп. спож. С-ка „Вадрусівка", к. з о. в., Плаве; 22. „Чорна Репа", к. з о. в., Рожанка Вижна (пов. Сколе); 23. Госп. тпож. С-ка „Єдність", к. з о. п., Тишиця (пов. Сокаль); 24. „Взаїмна Поміч", кред. к. з о. в., Колодіївка (пов. Станиславів); 25. „Каса Стефчика", кооп. з необм. відп., Дідушиці Малі (пов. Стрий).

— **Вистава львівського союзу артистів-пластиків „Артес"** у Варшаві в сальоні Гарлінського зацікавила ширші кола публики. Преса подала рецензії з вистави та зазначила високий рівень виставлених праць. Мін-ство освіти закупило теку графічну „Артесу" та дві графіки Людв. Тировича.

— **Жертва краківського поліціянта померла.** Краківська преса подає, що в лічниці в Новім Торзі помер студент медицини краківського університету Іво Корнер. Як відомо, цей студент, то югославянський горожанин, що студіював у Кракові, був арештований за дрібні студентські авантюри на вулиці, а поліціянт Павелек підчас переслухання так його скатував, що Корнер опинився в лічниці, де по двох роках помер. Десять днів перед смертю цей скатований студент збожеволів від мук та кілька раз кричав до якихсь привидів: „Пустіть мене! Не бийте мене, дайте мені спокій". Пригадуємо, що поліцая Павелка судив краківський суд і він відбуває кару у вязниці.

— **Нарікають на польського амбасадора, що не їхав польським кораблем.** Польські газети в Америці нарікають на польського амбасадора Тита Филиповича, що він і його жінка, коли їхали до Европи і вертались до Америки, їхали французькими кораблями, а не пароплавами польської лінії Гдиня-Ню Йорк. Польські газети кажуть, що польські „великі" люди не хотять їздити малими польськими кораблями.

— **Повісився, бо програв процес.** У Станиславові повісився 60-літній ем. залізничник Вол. Мозер. Причина: програний спадковий процес.

— **Пор. Новотни засуджений на 2 і пів року.** У розправі, яка йшла в Перемишлі проти пор. Новотного за вбивство капітана Шафрана, запав 6. лютого присуд. Трибунал видав присуд, на основі якого пор. Тад. Новотного признали винуватим злочину вбивства з § 453. уст. 2. військового карного кодексу та засудили на кару 30-місячної тюрми із зарахуванням 15 місяців слід. арешту.

— **Комуністи у Криниці.** Дня 5. лютого веч., як повідомляють польські часописи, комуністи в кількох місцях стадіону в Криниці стали виголошувати промови протидержавного змісту. Публика їх прогнала. До Криниці приїхав 5. лютого амбасадор Злуч. Держав у Польщі Віліс. Виїзд през. Мосціцького до Криниці відложили на ост. день змагань, себто 8. лютого.

— **Вкрали доляри й золоті.** До хати Віргінії Ступницької в Товмачі закрався в ночі злодій та забрав із незамкненої комоди 500 ам. долярів і 900 зол. — До хати Катерини Горинь у Снятині напав замаскований опришок із револьвером і забрав 17 долярів, що були під подушкою в кишені суконки. Опришок дістався до хати через кріглю та стрихові двері.

— **Фабрикував 50-сотівки.** Поліція в Плаучі Малій (пов. Бережани) арештувала Дм. Тацедаря, якого підозріває, що фабрикував 50-сотиківки. Поліція сконфіскувала всього лише дві 50-сотиківки, що їх пустив в обіг Тацедар. У ньогож самого найшли цину й олово.

— **Пожежі.** У господарстві Ів. Райтера в Медусі (Станиславівщина) наслідком пожежі згоріла крівля стайні та три фіри сіна. Шкоди є на 2500 зол. Згоріли теж три штуки худоби. Кажуть, що вогонь підложено. — У Новім Селі (пов. Збараж) кольоніст Кшистоцький після суперечки з жінкою сам поранився та зломив собі руку. Потім підпалив хату, замкнувся в хаті та поклався до ліжка, щоби так покінчити з життям. Люди врятували Кшистоцького з горіючої хати. З хати згоріла крівля, вартости 800 зол.

— **Щорічний традиційний баль „Основи" — атракція карнавалу, місце стріч української львівської і позальвівської інтелігенції,** який відбудеться 14. II. 1931. в салях „Народнього Дому", заповідається якнайкраще. Запрошення в обмеженій скількості можна дістати в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка в днях від 9—13. II. включно від 5—7. год. веч. Вступ виключно за поіменними запрошеннями. Прийдіть, а побачите, як техніки бавляться.

— **Зі студентського життя. Комунікат.** Економічно-Освітний Гурток при Кооперативі Студ. Вищ. Торг. Шкіл „Торговельник" у Львові подає отсим до відома загалу українського студентства, що з днем 8. лютого ц. р. розпочинає серію економічно-політичних рефератів в авлі „Академічного Дому" при вул. Супінського 21. при ласкавій співучасти д-ра К. Коберського і інших визначних економістів та політиків. Інавгураційний реферат відбудеться в неділю дня 8. лютого ц. р. в авлі „Акад. Дому" в год. 11. передпол. п. з. „Світова кріза". Реферат цей на дуже актуальну та цікаву тему виголосить д-р К. Коберський. Економічно-Освітний Гурток приступаючи до цієї праці, запрошує отсим загал українського студентства у Львові взяти активну співучасть в розпочатій ними акції. — Львів, 6. лютого 1931. — **За управу Е. О. Г.: М. Утриско, голова. О. Филипович,** секретарка.

— **Звичайні IX. Загальні Збори „Союза Українських Адвокатів"** відбулися дня 1. II. 1931 р. в год. 5. попол. в салі Т-ва „Українська Бесіда" у Львові при участи 46 членів товариства. Збори отворив президент Союза д-р Кость Левицький промовою, в якій дав загальний огляд діяльности Союза в діловім році 1930. Ділові звіти, а саме секретарський і касовий, здали д-р А. Говикович і д-р М. Терлецький. По дискусії прийняли збори звіти до відома й ухвалили уступаючому виділові згідно з внесенням Контрольної Комісії абсолюторію. До нового виділу ввійшли: президент д-р Кость Левицький, перший віцепрезидент д-р М. Волошин та виділові: д-р Л. Ганкевич, д-р Е. Шуровський, д-р А. Говикович, д-р М. Терлецький, д-р В. Старосольський, д-р О. Надрага, д-р М. Глушкевич, д-р Е. Давиляк, д-р О. Марітчак і д-р В. Константинович. В живій дискусії, яка в дальшім ході зборів розвинулася, висказали учасники ряд побажань під адресою нового виділу.

— **Концерт відомої піяністки Володимири Божейко** відбудеться в Перемишлі дня 14. лютого ц. р. в салі „Робітничого Дому" в 7.30 год. веч. У програмі твори Beethoven-a (Appassionata), Mendelssohn-a. Прелюд і фуґа e-moll, Chopin-a, Ліста (Соната h-moll) і ін.

— **Нова велика летунська катастрофа в Англії.** Недалеко англійського міста Плімута упав на землю з висоти 700 метрів великий військовий літак, в якому було 12 пасажирів. Всього три особи урятувалось а девять згинуло страшною смертю. Причиною катастрофи була якась помилка керманича літака, який помилився щодо висоти і через невдале кермування спричинив вибух мотору.

В справі одного конфлікту.

І. Заява д-ра О. Прийми.

Подаю до прилюдного відома, що справу мого конфлікту з п. д-ром Іваном Курівцем передав я негайно в своїм часі до розсліду і вирішення одиноко в таких справах компетентному Укр. Лікарському Товариству, а саме на основі § 14. стат. покликаному мировому судові при цьому Товаристві, якого юрисдикції в першій мірі як члени Товариства підлягаємо.

Львів, дня 5. лютого 1931.

Д-р Остап Прийма.

II. Вияснення д-ра І. Курівця.

У звязку з повишою заявою д-ра Остапа Прийми дістали ми від д-ра Івана Курівця таке вияснення: Спір між мною і д-ром О. Приймою не є особистим і становим, але має загальніший, громадський характер. Тому то годжуся на те, щоби цю справу розглянув Виділ Українського Лікарського Т-ва, як одиноко-компетентний у таких справах наш орґан, або Лікарська Палата.

Львів, дня 6. лютого 1931.

Д-р Іван Куровець.

—o—

З кіна.

Кіно „Лев": „У путах брехні".

Після кількатижневої посухи у львів. кінах нарешті одна фільма з добре переведеним сюжетом, у доброму стилі старих німих фільм, із великим актором Янінґсом. Янінґса бачимо рідко; за останні роки мабуть не більше як двічі: в „Патріоті" та „Непотрібній людині". В цій останній песі він дав із себе те, що має незрівняного — ніжну людяність і добросердість. Ота головна риса з „Непотрібної людини" повторена і в цій фільмі з мистецтвом, що поривае та зворушує.

Сюжет фільми складений як добра, сильно-драматична песа. Поодинокі сцени та краєвиди передані в нюансах, у світлотіни, швидкою низкою, що не томить, — як це, на жаль, буває надто часто в тонфільмах, що мусять дати час акторові вибалакатися чи виспіватися.

Американка Естер Ральстон є ідеальним типом німецької сільської дівчини. Її найблажчий

по серії партнер, досі невідомий, — благородний тип артиста. А Яннінгс наводить сльози у хвилинах своєї любови до дітей і в хвилинах розпуки. м. р.

З судової салі.

Справа вбивства в Старім Селі.

Вже другий день перед львівським судом присяглих відбувається розправа проти Івана Кондришина під замітом убивства Андрія Бориська зі Старого Села, пов. Любачів. Справа ця малася так: Дня 7. IX. 1930 р. мешканці Старого Села найшли вечором на однім подвірю Андрія Бориська із простріленим обличчам, так, що його бороода і ніс були розторощені кулею. Борисько не міг говорити, але встиг ще написати, що його пострілив з пімсти Іван Кондришин и написавши це, Борисько помер. Виявилось, що Борисько і Кондришин мали якісь сусідські непорозуміння і що один грозив другому, що його застрілить. Кондришин не признається до вини, але в нього на плащі найдено сліди крови Бориська. Підсудний каже, що ця кров походить з його носа, бо поліція при переслуханні била його по лиці. Селянин Петро Сарамаґа зізнав, що позичив Кондришинові кріса, і то в день випадку, а потім Кондришин просив Сарамагу зізнавати на поліції, що він позичив кріс не йому, але Бориськові. Другого дня розправи переслухувано свідків, які поважно обтяжили Кондришина і можна сподіватись високого виміру кари.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА. **(Нове мальовило церкви в Миклашеві).** Село Миклашів, львівського повіту, розложене в виді кола над невеличким потічком, робить на кожного посторонного гарне враження, особливо при вїзді до села від Підберезець. Кожному приїзжому впадае ввічі перш за все гарно положена на горбку над невеличким ставком, церква разом з приходством. Церква нова, побудована перед війною за б. пароха бл. п. о. Глинського. Дуже богато чару надає церкві її положення, але ще більше чару відкрие в ній той, хто загляне до її нутра та огляне її свіже мальовило. Літом цього року прегарно і по мистецьки змалювали церкву в українському стилі наші відомі артисти-малярі П. Ковжун і М. Осінчук. Церква має богато світла, що артисти використали знаменито при розкладі образів, взорів і красок. Цілість робить дуже миле і сильне враження. Нема сумніву, що для проведення такої праці в теперішніх відносинах находилось немало трудно щів передовсім матеріяльної натури, але всіх їх вдалось успішно побороти завдяки праці і енергії теперішнього завідателя Миклашева о. Вас. Воронюка. Не зражуючись нічим, він послідовно та енерґійно перевів у життя плян малювання, що в наслідках дало велике вдоволення йому, цілій парохії, а попри те стало поважним вкладом у національну культуру в ділянці церковного малярського мистецтва. За це належиться о. В. Воронюкові прилюдне признання.

Очевидець

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 4. і 5. лютого 1931 року: масло експортове і десерове пріма за кільо 4·30 зол., літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·50 зол.; копа яєць 7·40 — 7·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 7. лютого, година 3·30 попол. „Попелюшка"; година 7·30 веч. „Аїда".
Неділя, 8. лютого, година 12 в полудне „Попелюшка; година 3·30 попол. „Страшний двір"; година 7·30 веч. „Пташник з Тиролю".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 7. лютого, година 7·30 веч. „Людина з текою".
Неділя, 8. лютого, година 3·30 попол. „Людина з текою"; година 7·30 веч. „Людина з текою".

Малий Міський Театр:

Субота, 7. лютого, година 7·30 веч. „Пригоди Ч. А. Пліна".
Неділя, 8. лютого, година 3·30 попол. „Легкодушна сестра"; година 7·30 веч. „Пригоди Ч. А. Пліна".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Вітер від моря" (Ст. Жеромського).
КОЛЬОСЕЙ: „Залізна маска" (Дугл. Фербенкс). „Капітан Леш".
ЛЕВ: Звукова фільма: „В путах брехні" (Яннінгс).
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Монте Карльо".
ОАЗА: Звукова фільма: „Парада Параванту" (Моріс Шевальє).
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Золота молодь".
ПАН: „Фараонова жінка" (Яннінгс).
ПАСАЖ: „Під маскою бандита" (Гут Ґібсон) і додатки.
ПРОМІНЬ: „Христина".
ФАТАМОРГАНА: „Бідний капітан". „Серце вуличниці".
ХИМЕРА: „Нині танцює Марієта!"
СТИЛЕВЕ: „Жертвенна ніч кохання". „Пострах бандитів".
УТІХА: „Краса життя". Ст. Жеромського).

Програма радіо.

Субота, 7-го лютого 1931.

Варшава (1411,7) 17·00 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·15 Легка музика. **Берлін** (419) 17·50 Концерт хору. **Рим** (441,2) 12·45 Легка музика. **Міляно** (500,8) 20·45 Оперетка. **Відень** (516,3) 17·15 Концертова Академія. **Будапешт** (550,5) 19·15 Радіоквартет. **Харків** (937,5) 16·00 Оперова музика. **Ленінград** (1000) 16·00 Концерт.

Неділя 8. II. 1931.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·35 Сольо на гарфі. **Талін** (296.1) 15·05 Співацька авдиція. **Букарешт** (394,2) 10·45 Релігійний хор. **Берлін** (419) 14·30 Концерт мандолиністів. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 17·00 Жидівський хор. **Відень** (516,3) 13·30 Твори Гайдна. **Будапешт** (550,5) 19·00 Циганська орхестра. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт для дітей.

Понеділок 9. II. 1931.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·30 Слуховище. **Льондон** (356,3) 13·00 Баляди і скрипка. **Букарешт** (394,2) 20·00 Саксофон. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Рим** (441,2) 17·30 Концерт. **Прага** (486,2) 18·20 Німецька авдиція. **Відень** (516,3) 15·20 Концерт. **Харків** (937,5) 19·00 Український концерт. **Ленінград** (1000) 16·30 Музика.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.